

ІСАЄНКО

Вікторія Анатоліївна

УДК 658.14

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ

ESTIMATION OF EFFICIENCY INNOVATIVE PROJECTS

кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів Білоцерківського інституту економіки та управління

У статті розкрито поняття інноваційного проекту та його основних складових, охарактеризовано етапи здійснення інноваційного проекту. Розкрито сучасні методи оцінки ефективності інноваційних проектів на основі діяльності технологічного парку «Інститут монокристалів». На основі узагальнень і авторських розрахунків сформовані висновки та практичні рекомендації щодо покращення оцінки ефективності проектів.

В статье раскрыто понятие инновационного проекта и его основных составляющих, охарактеризованы этапы осуществления инновационного проекта. Раскрыты современные методы оценки эффективности инновационных проектов на основе деятельности технологического парка «Институт монокристаллов». На основе обобщений и авторских расчетов сформированы выводы и практические рекомендации по улучшению оценки эффективности проектов.

The article explores the concept of innovative project and its main components, the stages of innovation project. Solved modern methods of evaluation of innovative projects on the basis of the technological park «Institute for Single Crystals». On the basis of generalizations and author calculations formed conclusions and practical recommendations for improving the evaluation of projects.

Ключові слова: інновації, інноваційна діяльність, інноваційний проект, життєвий цикл інноваційного проекту, банальний метод оцінки.

Ключевые слова: инновации, инновационная деятельность, инновационный проект, жизненный цикл инновационного проекта, банальный метод оценки.

Key words: innovation, innovative activity, innovative project, life cycle of innovation project, banal method of evaluation.

ВСТУП

Проблема підвищення ефективності інноваційної діяльності вітчизняних підприємств набуває принципового значення, оскільки її вирішення дасть змогу перейти до створення і використання технологій більш високого рівня, а отже, прискорити економічне зростання національної економіки.

Питання оцінки інноваційних проектів досліджували такі вітчизняні вчені: А. Власова, Л. Водачек, О. Водачкова, О. Волков, В. Геєць, Н. Гончарова, М. Долішній, М. Денисенко, Р. Іванух, С. Ільєнкова, Краснокутська, О. Кузьмін, О. Лапко, Т. Майорова, С. Покропивний, В. Плоткін, А. Пригожин, М. Пушкар, А. Савченко, В. Стадник, Т.Скрипко, Б. Санто, Б. Твісс, В. Терехов, П. Харів, П. Хомич, М. Чумаченько, А. Чухно. Разом з тим існує проблема впровадження методів оцінки інноваційних проектів на практиці, що пов'язано з отриманням не досить точних результатів при їх застосуванні.

МЕТА РОБОТИ є науково-теоретичне обґрунтування методів оцінки інноваційних проектів та розробка практичних рекомендацій щодо їх вдосконалення.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Методологічною та інформаційною основою роботи є наукові праці, матеріали періодичних видань, ресурси

Internet, нормативно-правові акти тощо.

РЕЗУЛЬТАТИ

Згідно з Законом України «Про інноваційну діяльність», інновації - це новостворені або вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і соціальної сфери.

Інвестиційною діяльністю є сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб і держави щодо реалізації інвестицій [3]. Інноваційна діяльність - це діяльність, що спрямована на використання та комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів та послуг.

Поняття «інноваційний проект» може розглядатися як:

- форма цільового управління інноваційною діяльністю - інноваційний проект являє собою складну систему взаємообумовлених і взаємопов'язаних за ресурсами, термінами і виконавцями заходів, спрямованих на досягнення конкретних цілей на пріоритетних напрямках розвитку науки і техніки;

- процес здійснення інновацій - це сукупність виконуваних у визначеній послідовності наукових, технологіч-

них, виробничих, організаційних, фінансових і комерційних заходів, що приводять до інновацій.

Інноваційний проект - це система взаємопов'язаних цілей і програм їхнього досягнення, що являють собою комплекс науково-дослідних, дослідно-конструкторських, виробничих, організаційних, фінансових, комерційних та інших заходів, відповідним чином організованих, оформлених комплектом проектною документації, які забезпечують ефективне вирішення конкретного науково-технічного завдання (проблеми), вираженого в кількісних показниках і приводять до інновації. До основних елементів інноваційного проекту відносяться:

- однозначно сформульовані цілі і завдання, що відображають основне призначення проекту;
- комплекс проектних заходів щодо вирішення інноваційної проблеми і реалізації поставлених цілей;
- організація виконання проектних заходів, тобто ув'язування їх з ресурсами і виконавцями для досягнення цілей проекту в обмежений період часу й у рамках заданої вартості і якості;
- основні показники проекту, у тому числі показники, що характеризують його ефективність [4, с. 21].

Формування інноваційних проектів для вирішення найважливіших науково-технічних завдань забезпечує: комплексний, системний підхід до вирішення конкретного завдання; кількісну конкретизацію цілей науково-технічного розвитку і строге відображення кінцевих цілей і результатів проекту в управлінні інноваціями; безупинне наскрізне управління процесами створення, освоєння, виробництва і споживання інновацій; обґрунтований вибір шляхів найбільш ефективної реалізації цілей проекту; збалансованість ресурсів, необхідних для реалізації інноваційного проекту; міжвідомчу координацію й ефективне управління складним комплексом робіт із проекту [1, с. 56].

Інноваційний проект охоплює наступні етапи:

1) Формування інноваційної ідеї (задуму). Це процес зародження інноваційної ідеї і формування генеральної (кінцевої) мети і проекту. На цьому етапі визначаються кінцеві цілі (кількісна оцінка за обсягами, термінами, розмірами прибутку) проекту і виявляються шляхи їхнього досягнення, визначаються суб'єкти й об'єкти інвестицій, їх форми і джерела.

2) Розробка проекту. Це процес пошуку рішень з досягнення кінцевої мети проекту і формування взаємопов'язаного за часом, ресурсами і виконавцями комплексу завдань і заходів реалізації мети проекту. На цьому етапі:

- здійснюється порівняльний аналіз різних варіантів досягнення цілей проекту;
- розробляється план реалізації інноваційного проекту;

- зважуються питання спеціальної організації для роботи над проектом;

- виробляється конкурсний добір потенційних виконавців проекту й оформлюється контрактна документація.

3) Реалізація проекту. Це процес виконання робіт з реалізації поставлених цілей проекту. На цьому етапі здійснюється контроль виконання календарних планів і витрати ресурсів, коректування виниклих відхилень і оперативне регулювання ходу реалізації проекту.

4) Завершення проекту. Це процес здачі результатів проекту замовнику і закриття контрактів. Цим завершується життєвий цикл інноваційного проекту.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Отже, на сучасному етапі розвитку країни інноваційна діяльність має дуже велике значення, оскільки являє собою інструмент прискорення економічного зростання національної економіки. Держава повинна стимулювати розвиток інноваційних процесів в країні, створюючи для цього необхідні організаційні та правові умови. Важливим є правильний вибір суб'єктами господарювання методу оцінки ефективності інноваційних проектів, оскільки вони є ризиковими і потребують великих витрат. На нашу думку, ефективним є поєднання кількох методик, що дасть змогу отримати більш точніші результати і прийняти обґрунтовані управлінські рішення.

Оцінюючи інноваційний проект «Інституту монокристалів», було використано наведені методи і зазначено критерії, які визначально впливають на результати проекту. В підсумку слід сказати про те, що досліджуваний проект є ефективним, що підтверджується результатами оцінки за кожним методом.

Література:

1. Василенко В.О., Шматько В.Г. Інноваційний менеджмент: навч. посібник./ В.О. Василенко, В.Г. Шматько - Київ: ЦУЛ, Фенікс, 2006. - 440 с.
2. Краснокутська Н. В. Інноваційний менеджмент: навч. посібник./ Н.В. Краснокутська - К.: КНЕУ, 2003. — 504 с.
3. Про інвестиційну діяльність: закон України від 18.09.1991 № 1560-ХІІ [електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної ради України - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
4. Фатхутдинов Р.А. Инновационный менеджмент / Р.А. Фатхутдинов. - 6-е изд., испр. и доп. - СПб.: Питер, 2008. - 448 с.